

مهر آموزشگاه	تعداد سوالات: ۶ عدد ۲ صفحه تاریخ: ۱۴۰۱/۱۰/۱۴ ساعت شروع: ۸ صبح زمان پیشنهادی: ۴۵ دقیقه طراح سوال: جواد وطنخواه	بسمه تعالی اداره کل آموزش و پرورش استان یزد مدیریت آموزش و پرورش ناحیه یک یزد دبیرستان پسرانه رسولیان (دوره اول)	آزمون نوبت اول درس: فارسی پایه: نهم نام و نام خانوادگی: نام پدر: شماره کلاس: دبیر:
تصحیح نمره شفاهی: نمره کتبی: مجموع نمره به حروف: تاریخ و امضا:			
بارم	شرح سوالات		ردیف
۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵	* معنی واژه های مشخص شده را بنویسید. - آنچه میان آسمان و زمین است، چون میخ و باران و برف و تگرگ... (.....) - فهم، عاجز شود از حَقِّهٔ یاقوت انار (.....) - آدمی باید در محاوراتی که به حضور او میان دو کس رود، خوض ننماید (.....) - هان مشو نومید! چون واقف نه ای از سرّ غیب (.....)		۱
۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵	* جای خالی را با واژه های مناسب پر کنید. - کتاب ترجمه و خلاصه شدهٔ کتاب احیاءالعلوم امام محمد غزالی است. - مرزبان نامه کتابی است به شیوهٔ تألیف مرزبان بن رستم که این کتاب مشتمل بر داستان و تمثیل است. - کتابی است نوشتهٔ نصیرالدین توسی که سخنان افلاطون و ارسطو را در حکمت عملی بررسی کرده است. - از شاعران معروف قرن ششم است. در آغاز، شاعری مدّاح بود؛ ولی تغییر حال داد و به عرفان روی آورد.		۲
۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۵ ۰/۵	* به سؤال های زیر پاسخ مناسب دهید. - آرایهٔ ادبی بیت های زیر را بنویسید. (هر کدام یک مورد) ➤ در بیخ است ایران که ویران شود کنام پلنگان و شیران شود (.....) ➤ کوه و دریا و درختان همه در تسبیح اند نه همه مستمعی، فهم کند این اسرار (.....) - در بین ترکیب های زیر، چند اضافهٔ تشبیهی داریم؟ آن ها را مشخص کنید. * متاع جوانی * خداوند کیوان * گوهر هنر * چشم بصیرت - شاعران معمولاً در پایان شعر، نام شعری خود را می آورند. به این نام، می گویند.		۳
۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۵ ۰/۲۵	* به سؤال های زیر پاسخ مناسب دهید. - نقش واژه های مشخص شده را بنویسید. ➤ چون تو را نوح است کشتیبان، ز توفان، غم مخور (.....) ➤ نعمتت بار خدایا، ز عدد بیرون است (.....) - هسته را در عبارت های زیر مشخص کنید. ➤ این همه آیات حق تعالی - آیات - حق - نوع فعل مشخص شده را بنویسید. ➤ اگر در خانه ای شوی که به نقش و گچ کنده کرده باشند، روزگاری دراز صفت آن گویی. (.....) - هرگاه بخواهیم یک چیز را با چیزهای دیگر (یعنی یک نمونه با انواع خود) بسنجیم، از صفت استفاده می کنیم.		۴

۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵	معنی بیت ها و عبارت های زیر را بنویسید. - پاک و بی عیب خدایی که به تقدیر عزیز ماه و خورشید مسخر کند و لیل و نهار - و مثل تو چون مورچه ای است که در قصر ملکی سوراخی دارد و از صورت قصر و سریر ملک وی هیچ خبر ندارد. - جوانی، گه کار و شایستگی است گه خود پسندی و پندار نیست - سخن، ناپرسیده مگوی و از گفتار خیره پرهیز کن. داد ده تا داد یابی. - دور گردون گر دو روزی بر مراد ما نرفت دائماً یکسان نباشد حال دوران، غم مخور	۵
۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵	به سؤال های زیر با دقت جواب دهید. - بیت زیر به چه امری تأکید دارد؟ ➤ مهتری گر به کام شیر در است شو خطر کن ز کام شیر بجوی - مفهوم قسمت های مشخص شده را بنویسید. ➤ نگاه کن مرغان هوا و حشرات زمین را هر یکی بر شکلی دیگر و بر صورتی دیگر؛ هر یکی را آنچه به کار باید، داد. ➤ در میان جمع هیچ کس را پند مده؛ خاصه کسی را که پند نشنود که او خود اوفتد. - حافظ در بیت زیر «کعبه» را نماد چه چیزی می داند؟ ➤ در بیابان گر به شوق کعبه خواهی زد قدم سرزنش ها گر کند خار مغیلان، غم مخور - مفهوم بیت زیر را بنویسید. ➤ آینه، چون نقش تو بنمود راست خود شکن، آینه شکستن خطاست	۶
۱۰	موفق و پیروز باشید. جمع بارم	

ادبیات فارسی هشتم

نوبت اول

کلاس ۸۰۳

بارم	شرح سوالات	ردیف
۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵	* معنی واژه های مشخص شده را بنویسید. - پرستار امرش همه چیز و کس (.....) - گفت: «آری خانه او بی ریاست فرش هایش از گلیم و بور ریاست (.....) - وقتی <u>جولاهه</u> ای به وزارت رسیده بود. (.....) - تو از آن آزاد اندیشانی هستی که پایدار و <u>نستوه</u> می کوشند تا ایرانیان را به خویشان بازآورند (.....)	۱
۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵	* جای خالی را با واژه های مناسب پر کنید. - منظومهٔ مثنوی سعدی شیرازی است که دارای ده باب است و موضوع آن، اخلاقی، اجتماعی و عرفانی است. - قآنی شیرازی از شاعران دورهٔ قاجار است و کتاب را به تقلید از گلستان سعدی نوشته است. - کتابی است که جامی شاعر قرن نهم ه.ق آن را به تقلید از <u>خمسه</u> نظامی سروده است. - اسرار التوحید کتابی است که آن را در شرح حال و سخنان ابوسعید ابوالخیر در قرن ششم ه.ق نوشته است.	۲
۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۱۵ ۰/۱۵	* به سؤال های زیر پاسخ مناسب دهید. - آرایهٔ ادبی بیت های زیر را بنویسید. (هر کدام یک مورد) ➤ خیزید و خز آرید که هنگام خزان است باد خنک از جانب خوارزم وزان است (.....) ➤ عزت از خواری نشناخته ای عمر در خارکشی باخته ای (.....) - در بین ترکیب های زیر، چند اضافهٔ تشبیهی داریم؟ آن ها را مشخص کنید. * تاج بخت * نگاه جوانه * سفر زندگی * ارمغان ایران - به نوشته ها و سروده هایی که راه بهتر زیستن و خوشبختی را نشان می دهند، ادبیات گفته می شود.	۳
۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵	* به سؤال های زیر پاسخ مناسب دهید. - نقش دستوری واژه های مشخص شده را بنویسید. ➤ ده روزه مهر گردون، <u>افسانه</u> است و افسون (.....) ➤ می کوش که هرچه گوید <u>استاد</u> (.....) - هسته را در عبارت های زیر مشخص کنید. ➤ آن تصویر رؤیایی - تصویر - رؤیایی ➤ آفریدگار درخت بزرگ خرما بزرگ آفریدگار - برای هریک از واژه های زیر یک هم خانواده بنویسید. ➤ مستمع: ➤ سعادت:	۴

۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵	معنی بیت ها و عبارت های زیر را بنویسید. - عقل ها، حیران شود کز خاک تاریک نژند چون برآید این همه گل های نغز کامکار؟ - دشمنان تیره رأی و خیره روی ما نیز به ناچار، این سرزمین را بدین نام سپند و ارجمند می نامند. - پیر گفتا که چه عزت زین به؟ که نی ام بر در تو بالین نه - چوپان گفت: «گوسفندان از آن من نیست.» مرد گفت: «خداوندش را بگوی که گرگ ببرد.» غلام گفت: «به خدای چه بگویم؟!» - سر به هم آورده دیدم برگ های غنچه را اجتماع دوستان یکدلم آمد به یاد	۵
۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵	به سؤال های زیر با دقت جواب دهید. - بیت زیر به چه امری تأکید دارد؟ ➤ زنهار مگو سخن به جز راست هر چند تو را در آن ضررهاست - مفهوم قسمت های مشخص شده را بنویسید. ➤ وزیر گفت: این همه دولت که مرا هست، همه از امیر است. هر روز زندگی گذشته خود به یاد می آورم، تا خود به غلط نیفتم. ➤ با چشم ادب نگر پدر را از گفته او مپیچ سر را - در بیت زیر «خفاش» نماد چه انسان هایی است؟ ➤ نور خورشید در جهان، فاش است آفت از ضعف چشم خفاش است - با توجه به بیت زیر، در مورد تفاوت معنای واژه «دولت» در دوران گذشته و امروز توضیح دهید. ➤ در دولت به رُخم بگشادی تاج عزت به سرم بنهادی	۶
۱۰	موفق و پیروز باشید. جمع بارم	

۲/۵ نمره	معنی شعر و نثر *معنی ابیات و عبارات زیر را بنویسید: - عقل ها، حیران شود کز خاک تاریک نژند چون بر آید این همه گل های نغز کامکار؟ -سربه هم آورده دیدم برگ های غنچه را اجتماع دوستان یکدلم آمد به یاد -یکی را به سر برنهد تاج بخت یکی را به خاک اندر آرد ز تخت -تو دعوی دانایی می کردی، اکنون که به نادانی خود معترف شدی ، تورا بیاموزم -خویشتن را خوار مدار -به قدر فهم مستمعان می گویم	۱
۱ نمره	معنی واژه *معنی واژه هایی که زیر آنها خط کشیده شده بنویسید: - به <u>خسی</u> چون تو گرفتار نساخت (.....) - فرومانده از <u>کُنه</u> ماهیتش (.....) - میهن ما این <u>خاستگاه</u> بخردان (.....) -به قدر فهم <u>مستمعان</u> می گویم (.....)	۲
۱/۵ نمره	دانش های ادبی *آرایه ادبی هریک از ابیات زیر را بنویسید: (یک مورد) الف) پرستارامرش همه چیز وکس بنی آدم ومرغ و مور و مگس ..... ب) برق از شوق که می خندد بدین سائقه قاه؟ ابر از هجر که می گرید بدین سان زار زار ..... * کدام گزینه در قالب مثنوی نیست؟ الف)شاهنامه ب)گلستان ج) لیلی و مجنون د)بوستان * « مشبه به» را در عبارت « بال های خفّاش همانند لاله های گوش اند. بی پر و بدون رگ های اصلی.» مشخص کنید. * یک مورد از بهترین نمونه ادبیات تعلیمی ایران را نام ببرید: * مفهوم کنایی عبارتی که زیر آنها خط کشیده شده است را بنویسید: با چشم ادب نگر پدر را از گفته او مپیچ سر را	۳

۱/۵ نمره	دانش های زبانی * نقش واژه های مشخص شده را بنویسید: الف) گفتا تو خود حجابی ورنه رخم <u>عیان</u> است (ب) خرسند شود ز تو <u>خداوند</u> * هسته گروه اسمی را در جمله زیر مشخص کنید: این چند دانش آموز زرنگ * کدام گزینه ترکیب وصفی نیست؟ (الف) آه بلند (ب) منظره ای سرسبز (ج) محیط زندگی (د) بوی ناخوش * مفرد واژه همگان را بنویسید: * بن مضارع فعل مقابل را بنویسید: می ساختم : بن مضارع:.....	۴
۱ نمره	تاریخ ادبیات * نام نویسنده آثار زیر را بنویسید: - بهارستان: -تفسیر صافی: * کتاب پریشان اثر به تقلید از نوشته شده است.	۵
۲/۵ نمره	درک مطلب * در بیت « کیست آن صورتگر ماهر که بی تقلید غیر این همه صورت برد بر صفحه هستی به کار؟ » منظور از « صورتگر ماهر » کیست؟ * بیت « می باش به عمر خود سحر خیز وز خواب سحرگهان بپرهیز » بر چه موضوعی تأکید دارد؟ * بیت « ده روز مهر گردون افسانه است و افسون / نیکی به جای یاران فرصت شمار یارا » به چه مفاهیمی اشاره دارد؟ (حداقل یک مورد) * تفاوت معنایی واژه مشخص شده را در گذشته و امروز بنویسید: « خار بر پشت زنی زین سان گام دولتت چیست؟ عزیزیت کدام؟ » * بیت « تأمل در آئینه دل کنی صفایی به تدریج حاصل کنی » با کدام گزینه ارتباط دارد؟ الف) ارتباط مؤثر (ب) خودآگاهی (ج) تصمیم گیری (د) درک طبیعت	۶
مجموع نمره ۱۰		

نمره	دانش آموزان عزیز، سوالات را با دقت بخوانید و با توکل بر خدا و هوش و توانایی خود پاسخ دهید.	ردیف
۲/۵	- معنی و مفهوم ابیات و عبارات زیر را بنویسید. * از اینان یکی سر بر نمی دارد که دو گانه ای بگزارد. * ای تن رنج از بهر خدای بکش. * الهی ، توفیق ده تا دردین استوار شویم. * نگردد شاخک بی بن برومند ز تو سعی و عمل باید زمن پند * بی ادب تنها نه خود را داشت بد بلکه آتش در همه آفاق زد	۱
۱	- معنی هر یک از واژه های مشخص شده ی زیر را بنویسید. (الف) نیروی شادابی را با <u>تأمل</u> و بصیرت همراه کنیم. (.....) (ب) این ملت باید به این همه دل پاک و نورانی <u>ببالد</u>. (.....) (ج) مدت حیات صاحبان قبور بر روی سنگ ها <u>حک</u> شده بود. (.....) (د) اسکندر در <u>اثنای</u> سفر به شهری رسید. (.....)	۲
	- معنی و مفهوم مصراع «فتاد از پای کرد از عجز فریاد» چیست؟ - در مصراع «زنوکاران که خواهد کار بسیار؟» مقصود از «نوکاران» چه کسانی هستند؟ - منظور از عبارت «آینده با حرف ساخته نمی شود» چیست؟	۳

۲/۵	- عبارت «تو نیز اگر بختی به از آن که در پوستین خلق افتی» درباره کدام ویژگی ناپسند اخلاقی صحبت می کند؟ - خیام در بیت «برنامه و گذشته بنیاد مکن حالی خوش باش و عمر بر باد مکن» به چه نکته ای اشاره می کند؟	
۱/۵	۴ - برای هر یک از واژه های زیر یک هم خانواده بنویسید. الف) نظم:..... ب) معصوم:..... - در بیت «منتظران بهار، فصل شکفتن رسید مژده به گل ها برید یار به گلشن رسید» چند جمله وجود دارد؟ - در بیت «هجوم فتنه های آسمانی مرا آموخت علم زندگانی» نهاد و مفعول را مشخص کنید.	
۱/۵	۵ - واژه قافیه در بیت «گر هزاران دام باشد هر قدم چون تو با مایی نباشد هیچ غم» را مشخص کنید. - دو آرایه ادبی را در بیت «با بهاری که می رسد از راه سبز شو ، تازه شو ، بهاری شو» مشخص کنید.	
۱	۶ - آثار زیر متعلق به چه کسانی است؟ لیلی و مجنون:..... مثنوی معنوی:.....	

موفق و پیروز باشید.